

ثَلَاثَةُ الْأَصُولِ

Trīs
Fundamentāli
Principi

Muhammads At-Tamīmī

1703-1792

Trīs Fundamentāli Principi

الثلاثة الأصول

**Autors: Šeihs Muhammads at-Tamīmī
(lai Allāhs apžēlojas par viņu)**

Žēlīgā, Žēlsirdīgā Dieva vārdā

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Ievads

Patiesi, visi slavinājumi pieder Dievam, Kuru mēs slavinām, no Kura prasām palīdzību un Kuram lūdzam pēc piedošanas. Mēs meklējam pie Dieva patvērumu no mūsu pašu ļaunuma un no mūsu ļauniem darbiem. Kuru Dievs ved uz Taisnā ceļā, to neviens nespēj maldināt, un kuru Dievs ieliek maldos (dēļ viņa nekrietnības un vēlmes pēc maldiem), to neviens nespēj vest uz Taisnā ceļā. Es liecinu, ka neviens un nekas nav kalpošanas vērts, kā tikai Vienots Allāhs, Kuram nav partnera, un es liecinu, ka Muhammeds ϵ ir Viņa kalps un sūtnis, miers viņam un Allāha svētība (turpmāk tekstā kā (S)).

Šajā grāmatā tiek izskatīti trīs jautājumi, kurus katram cilvēkam kapā uzdos eņģeļi, proti: „Kas ir tavs Kungs? Kāda ir tava reliģija? Kas ir tavs pravietis?” No atbildes būs atkarīgs mūsu tālākais liktenis aizkapa dzīvē un Tiesas Dienā. Šie jautājumi ir musulmu *akīdas* (pārlicības) pamats.

Daudzi zinātnieki iesaka sākt reliģijas apguvi tieši ar šo mācību grāmatu, jo tajā ir apkopotas tās zināšanas, kas nosaka Allāha radību likteņus. Grāmatā nav neviena jautājuma, kurš netiktu pamatots ar norādījumiem no Kurāna un Pravieša (S) *Sunnas*. Studenti to sīki mācās kopā ar zinātnieku (šeihu) skaidrojumiem, kas sastāda vēl apmēram divdesmit reizes lielāku materiālu kā pati grāmata, bet visiem pārējiem ir jāzina vismaz tas minimums, ko ir uzrakstījis pats autors, jo viņš ir rakstījis savu grāmatu tieši musulmiem ar dažādiem zināšanu līmeņiem.

Komentāri un skaidrojumi ir ņemti no šeiha Soliha ibn abd Al-Azīza ali Šeikha skaidrojošām lekcijām.

.....

(1) Zini, lai Allāhs apžēlojas par tevi, ka mums ir jāiemācās četras lietas:

- **pirmā**: zināšanas, un tas ir zināšanas ar pierādījumiem par Allāhu, Viņa Pravieti (S) un Islāmu;
- **otrā**: darboties saskaņā ar šīm zināšanām;
- **trešā**: aicinājums uz šīm zināšanām (*dāva*);
- **ceturta**: pacietība, sastopot grūtības un nepatīkšanas šajā ceļā.

Pierādījums tam ir Allāha vārdi: „Zvēru pie pievakares laika! Patiesi, cilvēki ir zuduši! Izņemot tos, kas noticēja un darīja labus darbus, un mudināja viens otru uz patiesību, un mudināja viens otru uz pacietību!” (Al-Asr, 103)

﴿ وَالْعَصْرُ (١) إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ (٢) إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ (٣) ﴾

Imāms Aš-Šafī, lai Allāhs apžēlojas par viņu, ir teicis: „Ja Allāhs būtu nosūtījis savām radībām kā argumentu tikai šo *sūru*, ar to viņiem pietiktu.”

Imāms Al-Bukharī, lai Allāhs apžēlojas par viņu, ir teicis: „(Ir jābūt) zināšanām pirms vārdiem un darbiem.”

Pierādījums tam ir Allāha vārdi: „**Uzzini, ka neviens nav pielūgsmes vērts izņemot Allāhu un lūdz piedošanu par saviem grēkiem.**” (Muhammad, 47:19)

﴿ فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ ﴾

(2) Zini, lai Allāhs apžēlojas par tevi, ka katram musulmam un musulmai ir jāiemācās šīs četras lietas un jārikojas saskaņā ar tām:

- **Pirmā:** ka Allāhs ir mūs radījis, apgādājis ar iztikas līdzekļiem un nav mūs pametis savā vaļā. Tieši pretēji - Viņš atsūtīja mums Pravieti; kurš viņu paklausīs - ieies Paradīzē, kurš nepaklausīs – nokļūs Elles ugunīs.

Pierādījums tam ir Allāha vārdi: „**Patiesi, Mēs atsūtījām par liecinieku jums Pravieti, tāpat kā sūtījām pravieti pie Faraona. Faraons nepaklausīja Pravieti, un mēs satvērām viņu ar bargo tvērienu.**” (Al-Muzammil, 73:15-16)

﴿ إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا (١٥) فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا (١٦) ﴾

- **Otrā:** ka Allāhs nav apmierināts, kad pielūdz kādu citu, izņemot Viņu, pat ja tas ir eņģelis vai Pravietis.

Pierādījums tam ir Allāha vārdi: „**Patiesi, *masdžidas* (paklanīšanas vietas) ir Allāham. Un nepielūdziet nevienu izņemot Allāhu.**” (Al-Džinn 72:18)

﴿ وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴾

- **Trešā:** tas, kurš klausā Pravieti un pielūdz tikai Allāhu, nevar patiesi mīlēt to, kurš ir naidā ar Allāhu un Viņa Pravieti, pat ja viņš būtu vistuvākais cilvēks.¹

Pierādījums tam ir Allāha vārdi: „**Tu neatradīsi starp tiem, kas tic Allāham un Pēdējai Dienai, cilvēkus, kuri mīlētu tos, kuri ir naidā ar Allāhu un Viņa Pravieti, pat ja tie būtu viņu tēvi vai dēli, vai brāļi, vai tuvinieki. Allāhs ir iegravējis viņu sirdīs ticību un spēcinājis to ar garu no Viņa. Viņš ievēdīs tos Paradīzes dārzos, kur tek upes. Viņi uzturēsies tur mūžīgi. Allāhs ir apmierināts ar viņiem, un viņi ir apmierināti ar Viņu. Viņi ir Allāha partija. Patiesi, kas ir Allāha partijā, tas ir no sekmīgajiem.**”

¹ Iet runa par naidu pret cilvēka *kufru* (neticību). Izjust naidu pret *kufru* savā sirdī, pat pret vistuvākā cilvēka *kufru*, ir katra musulma obligāts pienākums, tāpēc, ka īstam ticīgajam jājūt riebums pret tiem meliem, kurus izdomā neticīgie par Allāhu. Bet tas neattiecas uz mīlestību pret pārējām cilvēka īpašībām.

(Al-Mudžādila, 58:22)

﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

(3) Zini, lai Allāhs vada tevi uz paklausību Viņam, ka *Hanifija*² (Ibrahīma reliģija) nozīmē pielūgt Allāhu patiesi, un Allāhs pavēlēja to ievērot visiem cilvēkiem, un priekš tā viņus ir radījis.

Pierādījums tam ir Allāha vārdi: „Esmu radījis cilvēkus un džinus tikai priekš tā, lai tie Mani pielūgtu.” (Az-Zarijjāt, 51:56)

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

Vārdi ‘Mani pielūgtu’ nozīmē ‘pielūgtu tikai Mani Vienu.’

Vislielākā no Allāha pavēlēm ir viendievība (*tauhid*) - pielūgsme, kas ir veltīta tikai Viņam Vienam. Vislielākais no Allāha aizliegumiem ir *širk* - kaut kā cita pielūgsme, izņemot Allāhu. Pierādījums tam ir Allāha vārdi: „Pielūdziet Allāhu un nepiebiedrojiet Viņam neko citu.” (An-Nisa', 4:36)

﴿وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا﴾

Ja tev prasīs: „Kuri ir tie trīs pamati, kas cilvēkam ir jāzin?”

Tad atbildi: „Kalpam ir jāzin savs Dievs, sava reliģija un savs Praviētis Muhammeds (S).”

Pirmais princips: zināšanas par Dievu

(1) Ja tev prasīs: „Kas ir tavš Dievs?” Tad atbildi: „Mans Dievs ir Allāhs, Kurš mani izaudzināja un izaudzināja visas pasaules ar Savu svētību, un Viņš ir tas, Kuru es pielūdzu, un es nepielūdzu nevienu kopā ar Viņu.” Pierādījums tam ir Allāha vārdi: „Visi slavīnājumi pieder Allāham, pasaļu Valdniekam.” (Al-Fātiha, 1:2)

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

Viss, kas nav Allāhs, ir pasaule, un es esmu šīs pasaules daļa.

(2) Ja tev prasīs: „Kā tu uzzini par savu Dievu?” Tad atbildi: „Pēc Viņa zīmēm un Viņa radījumiem. Viņa zīmes ir: nakts un diena, saule un mēness. Viņa radītais ir: septiņas debesis un septiņas zemes un viss, kas ir tajās, un viss, kas ir starp tām.” Pierādījums tam ir Allāha vārdi: „Un no Viņa zīmēm nakts un diena, saule un mēness; nekļanieties ne saulei, ne mēnesim, bet kļanieties Allāham, kas tos ir radījis, ja Viņu jūs pielūdzat.” (Fussilat, 41:37)

² *Hanifija* ir tīra monoteisma pārliecība, kura ir širka neatzīšana un novēršanās no tā. Islāms ir divu veidu: vispārējs un konkrēts. Vispārējs islāms ir tas, kas sācies ar Ādamu un ar kuru atnāca visi pravieši; šī vispārējā islāma pamata pārliecība ir *Hanifija*. Konkrēts islāms ir islāms ar konkrētu šariātu, ar kuru atnāca Praviētis Muhammeds (S).

﴿ وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴾

Allāhs saka: „Patiesi, jūsu Dievs ir Allāhs, kas rādīja debesis un zemi sešās dienās un pēc tam pacēlās uz Troņa. Viņš pārklāj dienu ar nakti, kas tai steidzīgi seko. Saule, mēness un zvaigznes ir padevīgi Viņa pavēlei. Vai tad ne Viņš pavēl un rada? Svētīts ir Allāhs, pasaulu Valdnieks.” (Al-Arāf, 7:54)

﴿ إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُعْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴾

(3) Dievs (Valdnieks) ir tas, kuru pielūdz. Pierādījums tam ir Allāha vārdi: „Ak, cilvēki! Pielūdziet savu Dievu, Kurš ir radījis jūs un radījis tos, kuri bija pirms jums, iespējams, jūs būsiet no Dievbijīgajiem. Viņš padarīja jums zemi par gultu un debesis par jumtu, un sūtīja lejup no debesīm ūdeni, un izveda ar to augļus, lai jums būtu ko ēst. Tad apzinoties šo; nepielūdziniet nevienu Allāham.” (Al-Bakara, 2:21-22)

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (٢١) الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أُندَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ (٢٢) ﴾

Inb Kasīrs, lai Allāhs apžēlojas par viņu, ir teicis: „Šo lietu Radītājs ir tā vērts, lai Viņu pielūgtu.”

Imāms ibn Tamijja, lai Allāhs apžēlojas par viņu, ir teicis: „Pielūgsme ir vārds, kas aptver visu ko mīl Allāhs un ar ko Viņš ir apmierināts, no vārdiem un darbiem, atklātiem vai paslēptiem (redzamiem vai neredzamiem).” (Tulka komentārs)

Šeikhs Solihs ibn abd Al-Azīzs ali Šeikhs ir teicis: „Pielūgsme ir viss, kas (mums) tika pavēlēts (no Allāha), bez vērtēšanas, vai to pieņem mūsu prāts, un vai tas atbilst konkrētas vietas un laika tradīcijām.” (Tulka komentārs)

(4) Pielūgsmes veidi, kurus Allāhs mums pavēl: *Islām* (padevība), *Imān* (ticība) un *Ihsān* (patiesums ticībā); un no tā: piesaukšana (*dua*), bailes, cerība, paļāvība un cerību trīsas, Dievbailība, pazemība, bīšanās, pievēršanās un palīdzības lūgšana parastās un kritiskās situācijās, aizsardzības meklēšana, upurēšana, solījuma došana, kā arī citi mums pavēlētie pielūgsmes veidi, kuri var būt veltīti tikai Allāham.

Pierādījums tam ir Allāha vārdi: „Patiesi, *masdžidas* (paklanīšanas vietas) ir Allāham. Un nepielūdziet nevienu izņemot Allāhu.” (Al-Džinn, 72:18)

﴿ وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴾

Tas, kurš velta kaut ko no pielūgsmes kādam citam, izņemot Allāham, ir *mušrik* (tāds, kurš pielūdz kādu citu, izņemot Allāhu) un *kāfir* (neticīgais).³

³ Runa iet par minētu darbību izpildīšanu attiecībā uz kādu citu, izņemot Allāhu, situācijās, kurās tas nav atļauts. Tālāk tiks izskaidrotas pa punktiem situācijas, kurās tas ir atļauts.

Pierādījums tam ir Allāha vārdi: „Kurš pielūdz līdzās Allāham kādu citu, tam nav uz to nekāda pierādījuma. Viņa norēķins ir pie Allāha. Tik tiešam, neticīgie nav no sekmīgajiem.” (Al-Mu'minūn, 23:117)

﴿ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴾

Tāpat pierādījums ir arī *hadīsā*: „*Dua* (piesaukšana) ir pielūgšana.”

Pierādījums tam ir Allāha vārdi: „Jūsu Kungs teica: ‘Piesauciet Mani un Es jums atbildēšu. Patiesi, kurš augstprātīgi attiecas pret Manis pielūgšanu, ieies Ellē pazemots’.” (Gāfir, 40:60)

﴿ وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴾

(a) Pierādījums par **bailēm**⁴ kā pielūgsmes veidu ir Allāha vārdi: „Nebaidieties no viņiem, bet baidāties no Manis, ja jūs esiet no ticīgajiem.” (Al-Imran, 3:175)

﴿ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا مِنِّي إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴾

(b) Pierādījums par **cerību**⁵ kā pielūgsmes veidu ir Allāha vārdi: „Tas, kurš cer uz satikšanos ar savu Kungu, lai dara labus darbus un nepielūdz nevienu kopā ar Allāhu.” (Al-Kahf, 18:110)

﴿ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴾

(c) Pierādījums par **paļāvību**⁶ kā pielūgsmes veidu ir Allāha vārdi: „Un uz Allāhu paļaujaties, ja jūs esiet no ticīgajiem.” (Al-Māida, 5:٢٣)

﴿ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴾

(d) Pierādījums par **cerību trīsām, Dievbailību un pazemību** kā pielūgsmes veidiem ir Allāha vārdi: „Patiesi, viņi steidzās darīt labus darbus, un piesauca Mūs cerību trīsās, Dievbailībā un bija pazemīgi Mūsu priekšā.” (Al-Anbija'a, 21:90)

﴿ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ ﴾

(e) Pierādījums par **bīšanos** kā pielūgsmes veidu ir Allāha vārdi: „Un nebīstieties no viņiem, bet bīstieties no Manis.” (Al-Bakara, 2:150)

﴿ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي ﴾

⁴ Bailes dalās trīs veidos: (1) atļautas: ja ir pārliecība, ka tas, no kā baidās, spēj kaitēt; (2) aizliegtas: bailes izpildīt to, ko Allāhs vai Viņa Praviets (S) ir pavēlējis (piemēram, audzēt bārdū vai apsegt galvu); (3) bailes, kuras ir *širks*: nepamatotas bailes no kaut kā, kas nav spējīgs kaitēt (piemēram, bailes no slikta dienas horoskopa). Tāpat bailes no kaut kā, izņemot Allāhu, ir atļautas, ja musulmam ir pārliecība, ka tās spēj un grasās kaitēt.

⁵ Ir jābūt pārliecinātam, ka tas, ar ko saistās cerības, spēj un grasās sagādāt to, uz ko ceri. Un šī cerība ir atļauta tikai pēc tam, kad muslims iepriekš saistījis savas cerības ar Allāhu.

⁶ Ir jābūt drošam, ka tas, uz ko paļaujas, ir spējīgs palīdzēt vai sniegt to, ko vēlies.

(f) Pierādījums par **pievēršanos**⁷ (sirds saistīšana un (Allāha) iecelšana pirmajā vietā savā sirdī) kā pielūgsmes veidu ir Allāha vārdi: „**Pievērsieties savam Kungam un pakļaujieties Viņam.**” (Az-Zumar, 39:54)

﴿وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلُمُوا لَهُ﴾

(g) Pierādījums par **palīdzības lūgšanu** kā pielūgsmes veidu ir Allāha vārdi: „**Tikai Tevi mēs pielūdzam un tikai Tev lūdzam palīdzību.**” (Al-Fātiha, 1:5)

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾

(h) Pierādījums par **palīdzības lūgšanu kritiskā brīdī** kā pielūgsmes veidu ir Allāha vārdi: „Jūs lūdzāt savam Kungam palīdzību (kritiskā brīdī), un Viņš atbildēja jums: ‘**Es palīdzēšu jums ar tūkstoti eņģeļu, kas seko viens pēc otra.**’” (Al-Anfal, 8:9)

﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَبَ لَكُمْ أَنِّي مُّمَدِّدُكُمْ بِأَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ﴾

(i) Pierādījums par **aizsardzības meklēšanu**⁸ kā pielūgsmes veidu ir Allāha vārdi: „**Saki: ‘Prasu aizsardzību pie visu cilvēku Dieva.’**” (An-Nās, 114:1)

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾

Kā arī šie Allāha vārdi: „**Saki: ‘Prasu aizsardzību pie rītausmas Dieva.’**” (Al-Falak, 113:1)

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾

(j) Pierādījums par **upurēšanu** kā pielūgsmes veidu ir Allāha vārdi: „**Saki: ‘Patiesi, mana lūgšana un mana upurēšana, mana dzīve un mana nāve ir Allāham, pasaulu Valdniekam. Nav Viņam partneru. Tas man ir pavēlēts, un es esmu pirmais muslims (Mekā).’**” (Al-Anam, 6:162, 163)

﴿قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (١٦٢)
لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ (١٦٣)﴾

Pravietis (S) ir teicis: „**Allah nolādēja to, kurš upurēja ne Allāham.**” (Muslim, *Kitāb Al-Adāhij*, 1978)

(k) Pierādījums par **solījuma došanu**⁹ [religiozā ziņā; овет *kriev. val.*] kā pielūgsmes veidu ir Allāha vārdi: „**Viņi cītīgi pilda dotus solījumus un baidās no dienas, kuras ļaunums būs izklīdēts visapkārt.**” (Al-Insān, 76:7)

﴿يُؤْفُونَ بِالَّذِئْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا﴾

⁷ Cerību trīsas, Dievbailība, pazemība, bīšanās un pievēršanās var būt veltīta tikai Allāham.

⁸ Palīdzības lūgšana parastā un kritiskā brīdī, kā arī aizsardzības meklēšana ir atļauta, ja tas, kam tu lūdz, atbilst četriem nosacījumiem: (1) ir dzīvs, (2) ir klātesošs, (3) ir spējīgs palīdzēt, (4) dzird tevi (telefonsaruna vai e-pasts nav pretrunā ar otro vai ceturto punktu).

⁹ Upurēšana un solījuma došana [religiozā ziņā; овет – *krievu val.*, نذر – *arābu val.*] var būt veltīta tikai Allāham.

Otrais princips: zināšanas ar pierādījumiem par Islāmu

Tā ir pakļaušanās Allāham viendievībā, padotība un paklausība Viņam, kā arī atsacīšanās no širka, tā noliegums un naidis pret to un tā praktizētājiem. Islāmam ir trīs pakāpes: *Islām*, *īmān* un *ihšān*, un katrai pakāpei ir savi balsti.

(1) Pirmā pakāpe: *Islām*

Islāmam ir pieci balsti:

1. apliecinājums, ka neviens nav pielūgsmes vērts izņemot Allāhu un ka Muhammeds ir Allāha Praviētis;
2. *salā* (lūgšana);
3. *zakā* (nodoklis, ko maksā turīgie muslimi Ramadāna laikā);
4. *saum* (gavēnis Ramadāna mēnesī);
5. *hadž* (svētceļojums uz Meku).

Uz apliecinājumu, ka **neviens nav pielūgsmes vērts, izņemot Allāhu**, norāda sekojoši Allāha vārdi: „**Apliecināja Allāhs, ka neviens nav pielūgsmes vērts izņemot Viņu, kā arī eņģeļi (apliecināja) un tie, kuriem ir zināšanas. Viņš ir taisnīguma uzturētājs. Neviens nav pielūgsmes vērts izņemot Viņu, Vareno, Gudro.**” (Al Imran, 3:18)

﴿ شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَانِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴾

Šī apliecinājuma nozīme ir: tikai vienam Allāham ir tiesības būt pielūgtam (neviens nav pielūgsmes vērts – *Lā ilāha*) - noliedz visu, ko pielūdz, izņemot Allāhu (izņemot Allāhu- *illa Allāh*), un apstiprina pielūgsmi tikai vienam Allāham, kuram nav partneru Viņa pielūgsmē, kā arī nav sabiedrotu Viņa varā.

To izskaidro Allāha vārdi: „**Ibrahīms (Ābrahāms) teica savam tēvam un tautai: ‘Patiesi, man nav sakara ar to, ko jūs pielūdzat, izņemot To, Kurš mani radīja. Viņš vedīs mani pa taisno ceļu.’ Viņš padarīja šo vārdu (apliecinājumu, ka neviens nav pielūgsmes vērts, izņemot Allāhu) par paliekošu viņa (Ibrahima) pēctečos, lai viņi varētu atgriezties (uz Taisnā ceļa).**” (Az-Zuhurf, 43:26-28)

﴿ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَ (٢٦) إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ (٢٧) وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (٢٨) ﴾

Kā arī šie Allāha vārdi: „**Saki: ‘Ak kristieši un jūdi! Nāciet pie kopīga vārda starp mums un starp jums, par to, ka mēs nepielūgsim nevienu, izņemot Allāhu, un neko Viņam nepiebiedrosim, un neņemsim viens otru sev par kungiem līdzās Allāham.’ Un ja tie novērsīsies, tad saki: ‘Aplieciniet, ka mēs esam muslimi!’**” (Al Imran, 3:64)

﴿ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴾

To, ka Muhammeds (S) ir Allāha Praviētis apliecina sekojoši Allāha vārdi: „**Pie jums ierādās Praviētis no jūsu vidus. Viņam ir grūti redzēt, kā jūs mocieties. Viņš cenšas priekš jums un viņš ir labs un žēlsirdīgs pret ticīgajiem.**” (At-Tauba, 9:128)

﴿ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴾

Apliecinājuma, ka Muhammeds (S) ir Allāha Praviētis, nozīme ir:

- paklausība tam, ko viņš pavēlēja,
- ticība tam, ko viņš pavēstīja,
- attālināšanās no tā, ko viņš aizliedza un no ka atturēja, un
- Allāha pielūgsmē tikai tādā veidā, kā viņš noteica.

Uz nepieciešamību veikt *salā* (lūgšanu) un maksāt *zakā* norāda, kā arī viendievību izskaidro sekojoši Allāha vārdi: „Un mēs nepavēlējam neko citu, kā tikai pielūgt Allāhu un kalpot Viņam patiesi, kā viendievji, veikt lūgšanu un maksāt *zakah*.” (Al-Bajjina, 98:5)

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ﴾

Uz nepieciešamību gavēt *Ramadāna mēnesī* norāda sekojoši Allāha vārdi: „Ak tie, kuri **noticēja! Pavēlēts jums gavēt, tapāt kā tas tika pavelēts jūsu priekštečiem - iespējams jūs kļūsiet vieni no Dievbijīgajiem.**” (Al-Bakara, 2:183)

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

Uz nepieciešamību veikt *hadžu* norāda sekojoši Allāha vārdi: „Un tiem, kam ir iespēja, jāveic *hadžu* uz Māju (Kābu), veltot to Allāham. Bet ja kāds nenoticēs, Allāhs ir bagāts un neizjūt vajadzību pasaulēs vispār.” (Al-Imran, 3:97)

﴿وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ﴾

(2) Otrā pakāpe: *īmān* (ticība)

Īmāns sastāv no vairāk kā septiņdesmit atzariem, no kuriem augstākais ir šekojošu vārdu izrunāšana - ‘neviens nav pielūgsmes vērts, izņemot Allāhu’ (*lā ilāha illa Allāh*), bet zemākais – šķēršļa novākšana no ceļa. Arī kautrīgums (vai pieticība) ir viens no *īmāna* atzariem.

Imāns balstās uz pieciem principiem:

1. ticība Allāham,
2. ticība eņģeļiem,
3. ticība grāmatām (svētajiem rakstiem),
4. ticība praviešiem,
5. ticība Pēdējai Dienai,
6. ticība liktenim, tā labumā un ļaunumā.

Uz šiem principiem norāda Allāha vārdi: „Ne jau tajā ir tikumība, ka vērsiet savas sejas uz austrumiem un rietumiem, bet tikumīgs ir tas, kas **noticēja Allāham, Pēdējai Dienai, eņģeļiem, Grāmatai un praviešiem.**” (Al-Bakara, 2:177)

﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ﴾

Uz ticību liktenim norāda Allāha vārdi: „Patiesi, Mēs radījām visas lietas ar likteni.” (Kamar, 54:49)

﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ﴾

Šeikhs Solihs ibn abd Al-Aziz ali Šeihs ir teicis: „*Imāns* ir vārdi, darbi un pārlicība, kas palielinās ar paklausību un pazeminās ar nepaklausību.” (Tulka komentārs)

(3) Trešā pakāpe: *ihsān*

Ihsān nozīmi izskaidro teiciens - pielūgt Allāhu tā, it kā tu Viņu redzi, un pat ja tu Viņu neredzi, tad Viņš tevi redz.

Uz *ihsānu* norāda Allāha vārdi: „**Patiesi, Allāhs ir ar Dievbijīgajiem un ar tiem, kuri dara labus darbus ar *ihsānu*.**” (An-Nahl, 16:128)

﴿ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴾

Arī šie Allāha vārdi: „**Un uzticies Varenajam, Žēlsirdīgajam, kurš redz tevi, kad tu stāvi lūgšanā, vērsies (pie Allāha) zemes paklanīšanas laikā. Patiesi, Viņš ir Dzirdošs, Zinošs.**” (Aš-Šuara, 26:217-220)

﴿ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ (٢١٧) الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ (٢١٨) وَتَقَلِّبَكَ فِي السَّاجِدِينَ (٢١٩) إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (٢٢٠) ﴾

Kā arī šie Allāha vārdi: „**Lai arī kādā stāvoklī jūs nebūtu, lai arī ko jūs nelasītu no Kurāna, un kādu darbu jūs nedarītu, Mēs būsīm jūsu liecinieki no paša sākuma.**” (Jūnus, 10:61)

﴿ وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ ﴾

Pierādījums no Sunnas: Džibrīla *hadīss* no Umara ibn Al-Khattāba, lai Allāhs ir ar viņu apmierināts: Viendien mēs sēdējam ar Allāha Pravieti (S), kad parādījās vīrietis ārkārtīgi baltā tērpā ar ārkārtīgi melniem matiem; uz viņa nebija redzamas ceļa pazīmes un neviens no mums viņu nepazina. Viņš apsēdās pretī Pravietim (S), piespieda savus ceļgalus viņa ceļgaliem, uzlika savas plaukstas uz viņa augšstilbiem un teica: "Muhammed, pavēsti man par Islāmu!" Pravietis (S) teica: „**Islāms nozīmē, ka tev jāliecina, ka neviens nav pielūgsmes vērts izņemot Allāhu, un ka Muhammeds ir viņa Pravietis, jāpilda lūgšanas, jāmaksā *zakā*, jāgavē Ramadāna mēnesī un jāveic *hadžu*, ja ir iespēja to izdarīt.**” Viņš teica: „Tu teici pareizi!” Mēs bijām pārsteigti par to, ka viņš gan jautāja, gan apstiprināja atbildi. Tad viņš teica: „Pavēsti man par *imānu*.” Pravietis (S) teica: „**Tev jātic Allāham, Viņa eņģeļiem, Viņa grāmatām, Viņa praviešiem, Pēdējai Dienai un tev jātic liktenim ar tajā esošo labumu un ļaunumu.**” Viņš teica: „Tu teici pareizi!” un turpināja, sakot: „Pavēsti man par *ihsānu*.” Pravietis (S) teica: „**Tev jāpielūdz Allāhs tā, it kā tu Viņu redzi, un pat ja tu Viņu neredzi – Viņš tevi redz.**” Viņš teica: „Pavēsti man par to, kad pienāks Stunda (pasaules gals).” Pravietis (S) teica: „**Tas, kuram tiek jautāts, nezina vairāk par to, kurš jautā.**” Viņš teica: „Tad pavēsti man par tās zīmēm.” Pravietis (S) teica: „**Māte piedzemdēs savu kundzi, un tu redzēsi baskājainus, plikus un trūcīgus aitu ganus sacenšoties augstceltņu būvniecībā.**” Pēc tam viņš aizgāja, bet mēs vēl nedaudz uzkavējāmies. Pēc tam Pravietis (S) teica: „**Umar, vai tu zini, kas uzdeva jautājumus?**” Es teicu: „Allāhs un Viņa Pravietis zina labāk.” Viņš teica: „**Tas bija Džibrīls, atnācis, lai iemācītu jums jūsu reliģiju.**” (Muslim, *Kitāb Al-Imān* 1)

Trešais princips: zināšanas par jūsu Pravieti Muhammedu (S)

Viņš ir: Muhammeds ibn Abdullāhs ibn abd Al-Muttālibs ibn Hašims, un Hašims ir no kuraišītu cilts. Kuraišīti bija arābi, bet arābi ir Ismaīla inb Ibrahīma Al-Halila pēcteči, miers un Allāha svētība viņam un mūsu Pravietim.

Viņš dzīvoja šai pasaulē sešdesmit trīs gadus, no kuriem četrdesmit pirms aicinājuma klūt par Pravieti un divdesmit trīs kā Pravietis un sūtnis.¹⁰

Allāhs nozīmēja viņu par Pravieti, kad nosūtīja *ajātu*: „**Lasi tava Kunga vārdā, Kurš radīja.**” (Al-Alak, 96:1)

﴿ اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴾

Un par sūtni, kad nosūtīja *ajātu*: „**Ak, ievīstīties (apmetnī)!**” (Al-Muddassir, 74:1)

﴿ يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ﴾

Viņš ir no Mekas, bet veica *hidžru* uz Medīnu. Allāhs viņu sūtīja brīdināt cilvēkus no *širka* (partneru piedēvēšanas Allāham) veikšanas un aicināt viņus uz *tauhīdu* (monoteismu).

Uz to norāda Allāha vārdi: „**Ak ievīstīties (apmetnī)! Celies un brīdini! Un savu Kungu cildini! Savas drēbes notīri! Vairies no netīrumiem! Neceri uz lielāku atalgojumu (nekā no Allāha)! Un esi pacietīgs tava Kunga vārdā.**” (Al-Muddassir, 74:1-7)

﴿ يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ (١) قُمْ فَأَنْذِرْ (٢) وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ (٣) وَتَيَّابِكَ فَطَهِّرْ (٤) وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ (٥) وَلَا تَمُنْ تُسْتَكْبِرُ (٦) وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ (٧) ﴾

Šo vārdu skaidrojums ir:

- „Celies un brīdini!”- brīdini no *širka* veikšanas un aicini uz *tauhīdu*.
- „Un savu Kungu cildini!”- cildini Viņa diženumu caur *tauhīdu*.
- „Savas drēbes notīri!”- attīri savus darbus no *širka*.
- „Vairies no netīrumiem!”- netīrumi ir elki, un izvairīšanās no tiem nozīmē atsacīšanos, naidu un noliegumu pret tiem un tā praktizētājiem.

Desmit gadus Pravietis (S) tam sekoja un sauca cilvēkus uz *tauhīdu*. Pēc desmit gadiem, viņš tika pacelts debesīs, kur viņam tika pavēlēts veikt piecreizējās obligātās lūgšanas. Trīs gadus viņš tās veica Mekā, bet pēc tam pārceļoja uz Medīnu.

Pārceļošana (*hidžra*) ir obligāta šai kopienai (muslimiem). Tā ir pārceļšanās no *širka* (nemuslimu) zemes uz muslimu zemi, un tā paliek spēkā līdz brīdim, kad pienāks Stunda.¹¹

¹⁰ Daži Islāma zinātnieki apgalvo, ka par pravieti (*nabijj*) sauc to, kam tika iedvesmots *Šariāts* (*Sharia*) (Allāha likumi un pavēles Viņa radībām), bet netika pavēlēts nodot to pārējiem cilvēkiem, vai tika pavēlēts to nodot tikai tiem, kas tam (*Šariātam*) piekrit. Par sūtni, savukārt, sauc to, kam tika iedvesmots *Šariāts* un pavēlēts to nodot konkrētam tautām vai visiem iespējamiem cilvēkiem. Mūsu Pravietis (S) trīs gadus nerunāja par Islāmu atklāti, atklājot to, kas viņam tika iedvesmots, tikai uzticamu cilvēku lokam. Bet pēc trim gadiem, viņš sāka saukt pie Islāma atklāti.

¹¹ Islāma zinātnieki saka, ka *hidžra* klūst par obligātu, kad nav iespējas atklāti praktizēt Islāmu (draudi veselībai vai dzīvībai). Bet pārceļšanās no nemuslimu zemes, kurā ir iespēja atklāti praktizēt reliģiju, ir vēlama, bet ne obligāta.

Uz to norāda Allāha vārdi: „Tiem, kurus apglabās eņģeļi, tiem, kuri bija netaisnīgi paši pret sevi, teiks: ‘Kādā stāvoklī jūs bijāt?’ Tie teiks: ‘Mēs bijām apspiesti uz zemes.’ Viņi teiks: ‘Vai tad nebija Allāha zeme pietiekami plaša, lai jūs veiktu uz tās pārceļošanu?’ Par viņu patvērumu kļūs Elle. Ak, cik tad pretīgs ir šis patvērumš! Izņemot vājus vīriešus, sievietes un bērnus, kuri nav spējīgi uz viltību un neatrod taisno (vai pareizo) ceļu. Iespējams, Allāhs tiem piedos, jo Allāhs ir Atlaižošs grēkus, Piedodošs.” (An-Nisa', 4:97-99)

﴿ إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ تُكْنِ الْأَرْضُ اللَّهُ وَأَسْعَةً فَتَهَا جَرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَا وَاهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا (٩٧) إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا (٩٨) فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفْوًا غَفُورًا (٩٩) ﴾

Kā arī šie Allāha vārdi: „Ak mani kalpi, kuri noticēja! Patiesi, Mana zeme ir plaša un Mani jūs pielūdzat.” (Al-Ankabut, 29:56)

﴿ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإَيَّايَ فَاعْبُدُونِ ﴾

Al-Bagavī, lai Allāhs apžēlojas par viņu, ir teicis: „Šis *ajāts* bija nosūtīts par musulmiem, kuri palika Mekā un neveica pārceļošanu. Allāhs piesauca viņus ticības vārdā.”

Par nepieciešamību pārcelties tiek runāts *Sunnā*. Praviētis (S) teica: „Neizbeigsies (vajadzība pēc) pārcelšanās, kamēr neizbeigsies iespēja nožēlot grēkus. Un grēku nožēlošanas iespēja neizbeigsies, kamēr saule neuzlēks no rietumiem.” (Sohih, Al-Džāmia, 7436)

Kad Praviētis (S) apmetās Medinā, viņam tika pavēlēti pārējie Islāma norādījumi, tādi kā: *zakā*, gavēnis, *hadžs*, *džihāds*, *azāns*, aicināšana uz labo un ļaunā aizliegšana, kā arī citi Islāma norādījumi. Viņš tam sekoja vēl desmit gadus, pēc kuriem tika apglabāts. Bet viņa reliģija palika, un šī ir viņa reliģija. Nav tāda labuma, kuru viņš nebūtu norādījis savai kopienai ievērot, un nav tāda ļaunuma, no kura nebūtu brīdinājis atturēties. Labums, uz kuru viņš norādīja, ir *tauhīds*, kā arī viss, ko mīl Allāhs un kas Viņam tīk. Bet ļaunums, no kura brīdināja atturēties, ir *širks*, kā arī viss, ko ienīst Allāhs un ko Viņš noraida.

Allāhs sūtīja viņu pie visas cilvēces, un lika džiniem un cilvēkiem obligāti viņam paklausīt. Uz to norāda Allāha vārdi: „Saki: ‘Ak, cilvēki! Patiesi, es esmu Praviētis priekš jums visiem!’” (Al-Araf, 7:158)

﴿ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا ﴾

Allāhs pilnveidoja ar viņu Savu reliģiju. Uz to norāda Allāha vārdi: „Šodien Es padarīju par pilnīgu priekš jums Savu reliģiju. Un padarīju par pilnīgu priekš jums Savu augstsirdību. Un esmu apmierināts ar Islāmu, kā ar reliģiju priekš jums.” (Al-Maida, 5:3)

﴿ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ﴾

Praviētis (S) nomira. Uz to norāda Allāha vārdi: „Patiesi, tu esi mirstīgs, un viņi ir mirstīgi. Pēc tam, Tiesas Dienā, jūs strīdēsieties jūsu Kunga priekšā.” (Az-Zumar, 39:30,31)

﴿ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ (٣٠) ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ (٣١) ﴾

Pēc nāves, cilvēki tiks augšāmcelti. Uz to norāda Allāha vārdi: „No tās (zemes) Mēs jūs radījām un tajā Mēs jūs atgriezīsim. Un no tās Mēs jūs izcelsim citureiz.” (Ta-Ha, 20:55)

﴿ مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ﴾

Kā arī šie Allāha vārdi: „Un Allāhs izaudzēja jūs no zemes kā augu, pēc tam Viņš atgriezīs jūs tajā un atkal izcels.” (Nūh, 71:17,18)

﴿ وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا (١٧) ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا (١٨) ﴾

Pēc augšāmcelšanas, cilvēki saņems savu rēķinu un atalgojumu par saviem darbiem. Uz to norāda Allāha vārdi: „(Allāhs) atmaksāja ļaudariem par to, ko viņi izdarīja, un atmaksāja tiem, kas veica labus darbus, ar labumu.” (An-Nadžm, 53:31)

﴿ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى ﴾

Katrs, kurš netic augšāmcelšanai, ir neticīgs. Uz to norāda Allāha vārdi: „Domā tie, kuri nenoticēja, ka viņi nekad netiks augšāmcelti. Saki: ‘Pretēji! Zvēru pie sava Kunga, jūs tiksiet augšāmcelti! Pēc tam jums tiks pavēstīts tas, ko jūs izdarījāt. Allāham tas ir viegli.’” (At-Tagabun, 64:7)

﴿ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُعْعِنُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَىٰ اللَّهِ يَسِيرٌ ﴾

Visus praviešus Allāhs sūtīja, lai iepriecinātu ticīgos ar labām ziņām un brīdinātu neticīgos. Uz to norāda Allāha vārdi: „Mēs sūtījām praviešus, kuri nesa labas ziņas un brīdināja, lai pēc praviešiem cilvēkiem nebūtu iebildumu pret Allāhu.” (An-Nisa', 4:165)

﴿ رَسُولًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ ﴾

Pirmais no praviešiem bija Nūhs (Noass), miers viņam, bet pēdējais - Muhammeds (S). Pierādījums tam, ka Nūhs bija pirmais no praviešiem, ir Allāha vārdi: „Patiesi, Mēs iedvesmojām (atklāsmi) tevī, tāpat kā iedvesmojām Nūhu un praviešus pēc viņa.” (An-Nisa', 4:163)

﴿ إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ ﴾

Allāhs nosūtīja praviešu katrai kopienai (tautai). No Nūha līdz Muhammedam (S), viņiem tika pavēlēts pielūgt tikai vienu Allāhu un aizliegts pielūgt *tāghūt*. Pierādījums tam ir Allāha vārdi: „Mēs nosūtījām katrai kopienai pravieti: ‘Pielūdziet Allāhu un izvairieties no *tāghūt*.’” (An-Nahl, 16:36)

﴿ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ﴾

Allāhs pavēlēja visiem Saviem kalpiem noticēt Allāham un neticēt *taghūtam*. Ibn Al-Keijams, lai Allāhs apžēlojas par viņu, ir teicis: „*Tāghūts* ir jebkas, attiecībā uz ko kalps pārkāpj robežu pielūgsmē, sekošanā un paklausībā.”¹²

Tāghūtu ir daudz. Galvenie to vidū ir pieci:

- (1) Iblīss (Sātans), lai ir par viņu Allāha lāsts;
- (2) tas, kuru pielūdz, un viņš ir ar to apmierināts;
- (3) tas, kurš piesauc cilvēkus uz sevis pielūgšanu;
- (4) tas, kurš paziņo, ka viņam ir zināšanas par apslēptam lietām;
- (5) tas, kurš tiesā (vai valda) ne pēc tā, kas nāk no Allāha.

Par pierādījumu tam kalpo Allāha vārdi: „**Reliģijā nav piespiešanas, jau skaidri atšķirās taisnais ceļš no maldiem. Un tas, kurš netic *taghūtam* un tic Allāham, tas ir ieķēries visdrošākajā virvē.**” (Al-Bakara, 2:256)

﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى﴾

Tāda ir apliecinājuma ‘neviens nav pielūgsmes vērts, izņemot Allāhu’ nozīme.

Praviētis (S) teica: „**Lietas pamats ir Islāms, tās balsts ir lūgšana, bet augstākais punkts - *džihāds* Allāha ceļā.**”

Un Allāham ir zināms labāk. Miers un Allāha svētība Muhammedam (S), viņa ģimenei un viņa līdzgaitniekiem.

¹² Tas nozīmē, ka jebkas, ko pielūdz līdzās Allāham, vai kam seko vai paklusa lietās, kuras ir pretrunā ar Allāha norādījumiem, ir *tāghūts*.